05.04.15 Тема 15 Курс по вероучение

ИИСУСОВАТА МОЛИТВА И ПОМНЕНЕТО НА БОГА

„***Бог е навсякъде и винаги с нас, и при нас, и вътре в нас. Но ние не винаги сме с Него, защото не помним за Него и, защото не помним, си позволяваме много неща, които не бихме си позволили, ако помнехме"*** – казва св. Теофан Затворник и разкрива корените на така познатото чувство на духовен безпорядък, хаос от мисли и чувства, които ни вълнуват ежеминутно. ***„Този хаос сам по себе си причинява много зло, но е особено вреден затова, защото към него се присъединяват бесовете... и оборкват там вътре още повече, насочвайки всичко към зло и към нашата гибел"*** . Причината за това окаяно положение на душата е, че духът лесно губи сродната нему опорна точка – Бога. За да върнем нашия дух в благодатното състояние на мир и радост, трябва с всички душевни сили да се стремим към Бога и да Го държим постоянно в мисълта си, събуждайки при това благоговейно чувство на почит и спасителен страх Божий. В това усилие ни помага най-бързо и сигурно молитвата.

Много често ние имаме неправилно схващане за себе си, за света около нас и за Бога. Усещаме се сами, заобиколени от неприветлив и враждебен към нас свят, а Бог си Го представяме високо и далече. Понякога дори иконите не са в състояние да Го доближат до нас, защото те са само образи, сянка на реалното, а не истинската същност на нещата. Друга сила има словото, което съединено с чувството, може да ни преведе през небесата и да ни постави пред престола на Бога. Защото Бог не е отдалечен от нас с разстояние или време, Той не е далеч и като място. От него ни отдалечават не времето и пространството, а нашето паднало състояние. Молитвата предлага на човека непосредствен дотъп до Бога. Едно ***„Господи, помилуй"***, изречено от дълбината на сърцето ни, и Бог вече е близо до нас, готов да влезе и остане като скъп гост в скришната стаичка на сърцето ни (Откр. 3:20).

Християните от древни времена са упражнявали душата си в постоянно помнене на Бога и непрестанна молитва, по съвета на ап. Павел – ***„непрестанно се молете"*** (1 Сол. 5:17). А непрестанната молитва не е нещо друго, а живот в Божието присъствие, както обяснява това и самият апостол – ***„ядете ли, пиете ли, или нещо друго вършите, всичко за слава Божия вършете"*** (1 Кор. 10:31). В аскетическата практика на Православната църква от най-

ранни времена навлиза т.нар. Иисусова молитва, наричана още сърдечна молитва, която се превръща в опора на духовния живот на всеки подвижник.

Иисусовата молитва има основание в самото Свещено Писание:

- Тя е кратка молитва и като такава се явява изпълнение на Христовия призив – ***„А кога се молите, не говорете излишно като езичниците; защото те мислят, че в многословието си ще бъдат чути”*** (Мат. 6:7-8).
- Тя е призоваване на Божието име, което е ***„по-горе от всяко друго име”*** (Фил. 2:9), и което съдържа такава велика духовна сила, че изгонва бесове (Лук. 10:17). Заради това име Бог изпълнява молбите (Иоан. 14:13-14) и изцелява недъзите (Деян. 3:6-7) на тези, които го призовават.
- Тя е молитва, извикана от дълбините на човешкото сърце – викът на слепецът от Иерихон: ***„Иисусе, сине Давидов, помилвай ме”***(Лук. 18:38); молбата на десетте прокажени, които казват: ***„Иисусе, Наставниче, помилвай ни”*** (Лук. 17:3); както и покайния стон на митаря: ***„Боже, бъди милостив към мене грешника!”*** (Лук. 18:13). Това е молитва, която изповядва нуждата ни от Спасител и е признание на нашата духовна нищета. ***„Ако кажем, че нямаме грях, себе си мамим, и истината не е в нас”*** (1 Иоан. 1:18).

Тези качества на Иисусовата молитва я определят като отправна точка и твърда основа на всеки духовен напредък. Както във всеки духовен труд, така и в Иисусовата молитва е нужно постоянство. Отначало тя е изключително външно усилие – повтаряне с устни на думите от молитвата, при което е нужно непрекъснато да отблъскваме страничните помисли, които ни атакуват постоянно. Едва на следващия етап ще започнем да се молим съсредоточено и без да се разсейваме, произнасяйки думите на молитвата като свои собствени думи. И така, докато достигнем същността на молитвата – тя да се извършва непрестанно в сърцето ни. Така молитвата постепенно става от нещо, което правим, в това, което сме, т.е в наша същност. За този етап от молитвата говори ап. Павел, като казва: ***„А понеже вие сте синове, Бог изпрати в сърцата ви Духа на Своя Син, Който Дух вика: Авва, сиреч, Отче!”***(Гал. 4:6). Завръщането към Отца, чрез Сина, посредством Св. Дух е пътят, който има да извърви всеки един от нас, за да се спаси, и молитвеното усилие е част от този път.

Иисусовата молитва е подвиг на ума и сърцето, духовен труд, който освещава както монасите, така и всички православни християни. В същността си тази молитва е непрестанното призоваване на скъпото за нас Христово име с една мисъл: ***„Господи, Иисусе Христе, Сине Божий, помилуй мене, грешния/грешната”***. В това кратко изречение ние е изповядваме както вярата си в Св. Троица, в Господ Иисус Христос, въплътилият се Син Божий, Спасител на човешкия род, така и собствената си греховност и нуждата си от спасение. Тези две части на молитвата – изповядването на вярата и покаянието, дават на тази молитва необходимата пълнота и съдържание. Както спасението на човека е било невъзможно без слизането на Единородния Син Божий на земята и в преизподнята, без Възнесението Му при Отца, заради което са ни изпратени и даровете на Светия Дух, така и нашето лично спасение е невъзможно без доброволното слизане на ума в дълбините на сърцето, за да срещне там Бога. Нашият ум, който след грехопадението е изгубил чистотата си, не може да извърши това без предварително да „разпъне” себе си чрез изпълнение на евангелските заповеди. Заради тяхното изпълнение Бог изпраща благодатта Си и познал силата Божия човек придобива власт над сърцето си и над цялото си същество. Не е възможно за човека да слезе с ума в сърцето си без помощта на Божията благодат, за да стои там с молитвено внимание и да призовава Божието име.

Целта на тази малка и кратка молитва е християнинът да пребивава в живото присъствие на Бога, което само по себе си е благотворно и изцеляващо за човека. То събира човека в едно – в една мисъл, в една цел на духа, едно желание – да се поклони на Единия Бог в Троица „с дух и истина”. Ползата от Иисусовата молитва е и тази, че пребивавайки в едно с Бога, човек става способен да отгатва и отблъсква коварните замисли на сатаната, който се опитва да намери достъп до сърцето му и да попречи на молитвата. Това вътрешно трезвение, придобито от молитвата, пази като страж човешкото сърце от домогванията на външните врагове и ги отблъсква със силата на Христовото име. Така греховете биват сведени до възможния минимум. Последният, най-висш етап от овладяването на тази молитва, е този, в който Бог се вселява в човешкото сърце и го обновява, давайки му реално да се докосне до вечността.

Пътят към това така желано обновление за човека съвсем не е гладък и равен. Макар да е съпроводен от постоянната Божия грижа и помощ, той е изпълнен с непрестанна, свръхчовешка борба с видими и невидими врагове. Св. Отци гледат на упражнението в Иисусовата молитва като на подготовка за края на този земен живот

и раждането за вечния живот. Тази подготовка включва „събличане" на ума от всичко, което е относително и преходно, за да се „облече" с онова, което е вечно и непреходно – Бог. Това обновление не е възможно да се извърши без болката на покаянието, което единствено може да отклони човека от тленното и да го свърже с невидимото и вечното. Подвиг без болка и покаяние не довежда до спасение, а води до гибел. Болката и страданието ни помагат да познаем силата на Христовата любов, която снизхожда към човека и го изцелява от греха. Именно затова болката е толкова ценна при извършването на молитвата и наличието й е признак, че се подвизаваме правилно, а не сме изпаднали в прелест.

Евангелието ни е завещало една молитва – Господнята молитва ***„Отче наш"***, но Господ Иисус Христос ни е дал още една препоръка – ***да Го призоваваме и в Негово име да искаме каквото и да е от Отца, за да бъде радостта ни пълна*** (Иоан. 16:24). Голяма е силата на Христовото име, защото то е ***славно*** (Евр. 1:4) и ***„по-горе от всяко име"*** (Филип. 2:9). Това име са длъжни да призовават християните, като се покоряват на вярата (Рим. 1:5). Те не само трябва да носят това име, но и да страдат за него, да считат опозоряването заради Христовото име като привилегия и чест, а най-накрая да бъдат готови и да умрат за това име (вж. Деян. 9:15-16; 5:41; 21:23). В Новия Завет Бог не пребивава на определени места и в ръкотворни храмове, както било в старозаветни времена, но Неговото собствено Тяло става Храм, в който ***„телесно обитава всичката пълнота на Божеството"*** (Кол. 2:9). При св. Кръщение, ние, повярвалите, получаваме дара да се облечем в Божеството на Господа и самите ние да станем ***„храм Божий"***, така ***че Духът Божий да живее в нас***(1 Кор. 3:16). Благодатта на обновлението слиза над нас в Христовото име. Веднага след Христовото Възкресение и Петдесетница християните започват да наричат себе си с Христовото име, защото те са, които ***призовават Неговото име*** (Деян. 9:21), а и защото, както казва св. ап. Петър, ***„под небето няма друго име на човеци дадено, чрез което трябва да се спасим"*** (Деян. 4:12). Христовото име е голям дар за човечеството. Чрез него ние влизаме дълбоко в сърцето си и така успяваме да говорим истински с Бога, защото човек се моли истински, когато се моли от дълбините на сърцето си. Това име ни е много нужно, защото с него сме запечатани и неговото призоваване ни утвърждава като принадлежащи на Бога.

Използвана литература:

http://dveri.bg/399f
http://www.bogonosci.com